

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

OPINIONER 2020

Om allmänhetens syn på samhällsskydd och beredskap

Undersökningen är genomförd av Attityd i Karlstad AB på uppdrag av MSB.
Slutrapport 2020-08-19

attityd

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

03 [BAKGRUND](#)

07 [RESULTAT](#)

30 [SAMMANFATTNING](#)

33 [KONTAKTUPPGIFTER](#)

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

BAKGRUND

---

attityd

BAKGRUND

MSB gör analyser för hela hotskalan, från frekventa olyckor till kriser och höjd beredskap. Analysverksamhetens resultat är i form av faktabaserade beslutsunderlag, samlade bilder och bedömningar av utvecklingen av olyckor, kriser och säkerhetsarbete. Syftet med MSB:s analyser är att ge underlag för utveckling av MSB:s verksamhet och bidra till lärande och utveckling för att stödja samhällets förmåga inom området.

Undersökningar om allmänhetens syn på försvars- och säkerhetspolitik har genomförts sedan början av 1950-talet, då på uppdrag av kommittén för utredning av det psykologiska försvaret i Sverige. Sedan 2009 är det Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som har i uppgift att analysera utvecklingen av allmänhetens attityder i viktiga samhällsfrågor inom MSB:s område.

SYFTE

Under perioden 24 februari till 8 mars genomfördes den årliga mätningen Opinioner som undersöker svenska folkets uppfattningar om bland annat militärt och civilt försvar, samt krisberedskap. Med anledning av Covid-19 vill MSB med denna undersökning göra en uppföljning av ett urval av frågor från mätningen Opinioner. Detta för att bland annat se om, och i så fall hur, pandemin påverkar allmänhetens uppfattning i frågor om samhällsskydd och krisberedskap. Analysen ska också identifiera skillnader mellan könen, olika åldersgrupper, utbildningsnivå och regioner i de frågor som omfattas.

UNDERSÖKNINGSPOPULATIONEN

Undersökningsspopulationen är svenska folket 18-75 år.

GENOMFÖRANDE

Datinsamling – Data har samlats in med samma metod som tidigare mätning. Det innebär att intervjuer har genomförts med webbenkät via Userneeds webbpanel under perioden 21 juli – 7 augusti 2020, med målsättningen att få in 1000 enkätsvar representativt för Sveriges befolkning.

Viktning - Resultatet har viktats på kön, ålder och region i kombination för att få en exakt riksrepresentativ fördelning.

Resultat – 1000 enkätsvar har sammanställts och analyserats. Förutom årets resultat presenteras data från tidigare undersökningar, för att möjliggöra analys av utvecklingen över tid. Tidsserier redovisas från 1997 och framåt. Resultatet redovisas i diagramform och signifikanta skillnader mellan demografiska grupper kommenteras i text. Dessa demografiska grupper är: kön, ålder, region, samt längd på utbildning. I signifikansanalysen jämförs i första hand ”positiva mot negativa”, dvs att de två yttersta skalstegen på respektive ände slås samma och jämförs mot varandra. Exempel:

Skala	<i>mycket oroad</i>	}	”oroad”
	<i>ganska oroad</i>		
	<i>inte speciellt oroad</i>	}	”inte oroad”
	<i>inte alls oroad</i>		

Andelen ”oroade” jämförs med andelen ”inte oroade” och där skillnaden är signifikant mellan de demografiska grupperna så kommenteras detta i text.

Resultatet redovisas i procent. I de fall procentandelarna inte summerar till 100, så beror det på att siffrorna avrundats till heltal enligt metoden *svensk avrundning*.

Enkät – Enkäten är en bantad version av Opinioner som genomfördes i februari/mars i år. Ett urval av frågor har valts ut och ställts med anledning av Covid-19.

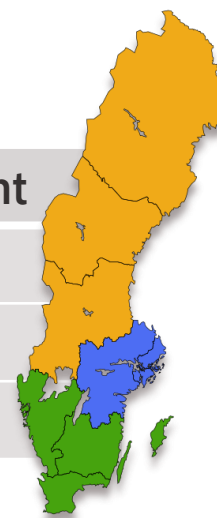
Kvalitetssäkring - Enkäten har testats av både pannelleverantören Userneeds och av Attityd för att säkra korrekt programmering och kvalitet i frågeställningarna. Userneeds och Attityd är medlemmar i ESOMAR, vilket innebär att företagen följer ESOMARs etiska regler. Bifogat finns ett kvalitetsdokument som redovisar hur Userneeds arbetar med rekrytering till sin panel och panelvård för att hålla en så hög kvalitet som möjligt i datainsamlingen (bilaga 1).

OM RESPONDENTERNA

Åldersgrupp	Procent
18-29 år	21%
30-49 år	34%
50-64 år	27%
65-74 år	18%

Utbildning	Procent
9 år eller mindre	5%
10-12 år	34%
13 år eller mer	60%

Region	Procent
Norra	20%
Östra	38%
Södra	42%

51%

49%

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

RESULTAT

attityd

Om samhällsskydd & beredskap i framtidens Sverige

43%

...tror på hjälp från andra länder vid en omfattande epidemi, vilket är färre jämfört med feb/mars då motsvarande siffra var 65%.

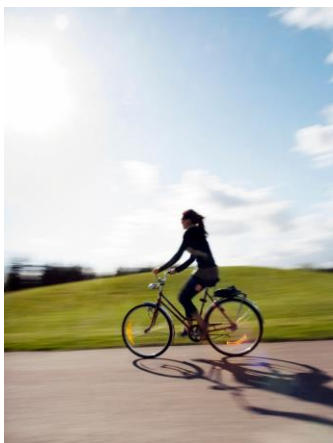
71%

... tror att vi kommer att utsättas för propaganda från främmande stat inom 5 år.
(feb/mars: 66%)

91%

...tycker att Sverige är ett bra land att leva i.
(feb/mars: 94%)

Tilltagande

ORO

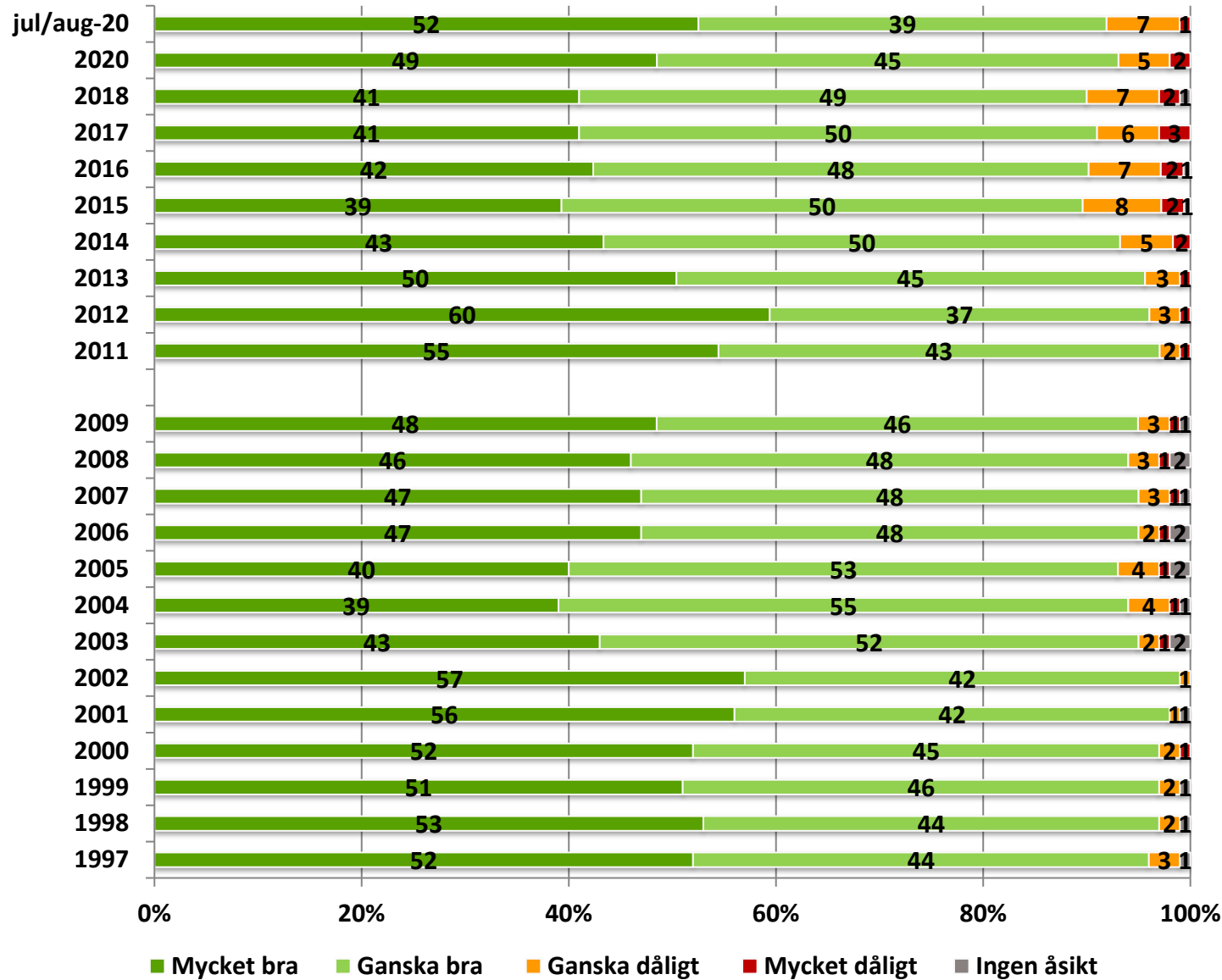
39% → 64%

...för en omfattande epidemi inom 5 år.

Tycker du att Sverige för dig är ett bra eller ett dåligt land att leva i?

Majoriteten:

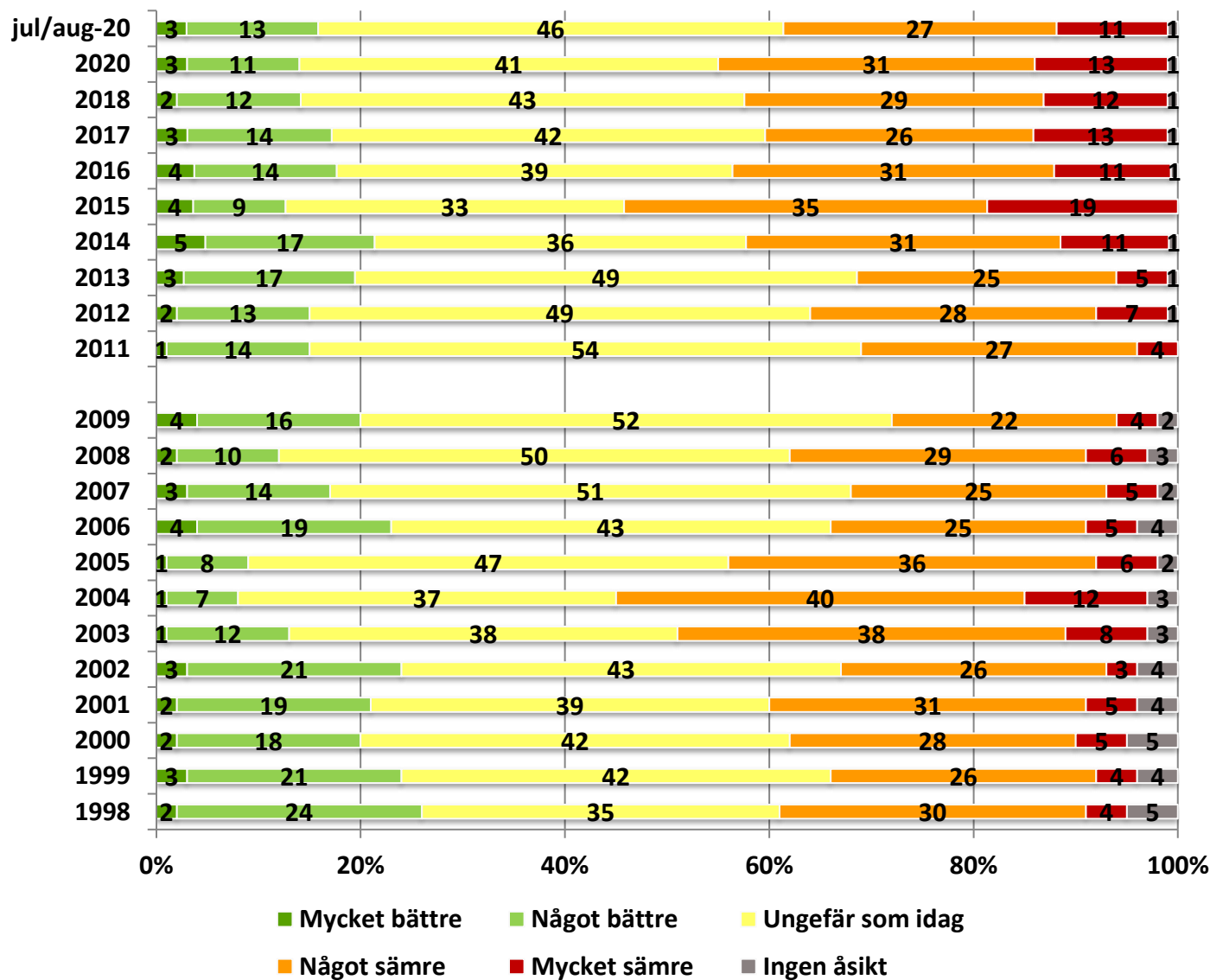
91% tycker att Sverige är ett bra land att leva i.

Signifikanta skillnader:

Det är fler kvinnor som tycker Sverige är ett bra land att leva i, 94% jämfört med 89% för män.

Personer med högskoleutbildning eller motsvarande tycker i högre grad att Sverige är ett bra land att leva i, 94%. Detta främst jämfört med personer med grundskola som högsta avslutade utbildning, där motsvarande siffra är 77%.

Om du tänker dig Sverige fem år framåt, tror du det blir bättre eller sämre att leva i det här landet?

Flertalet:

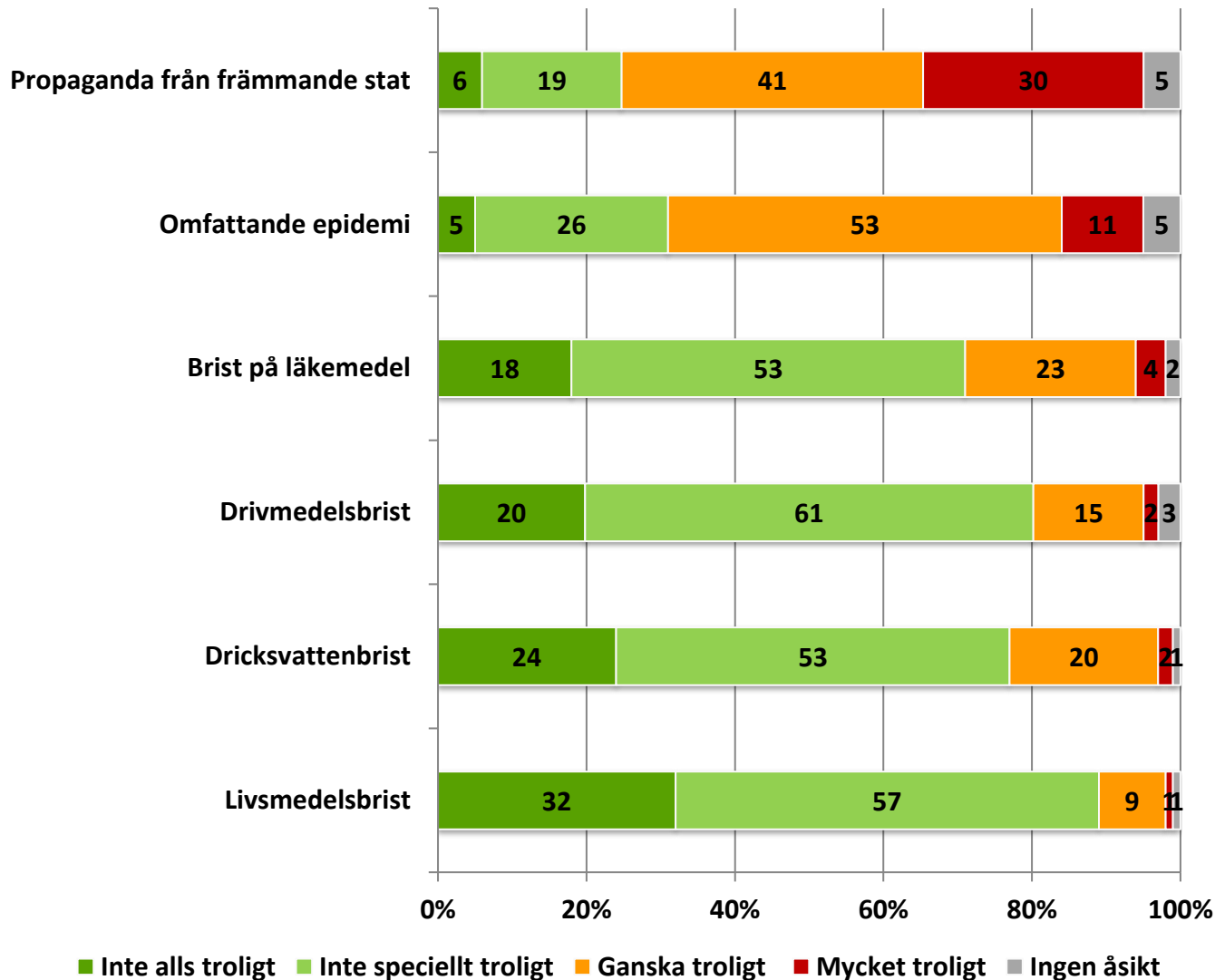
46% tror att Sverige om fem år kommer att vara ungefär som idag.

Signifikanta skillnader:

Kvinnor tror i högre grad att det blir ungefär som i dag (varken bättre eller sämre), 53% jämfört med 38% för män. Män tror i högre grad att det blir sämre, 43% jämfört med 32% för kvinnor.

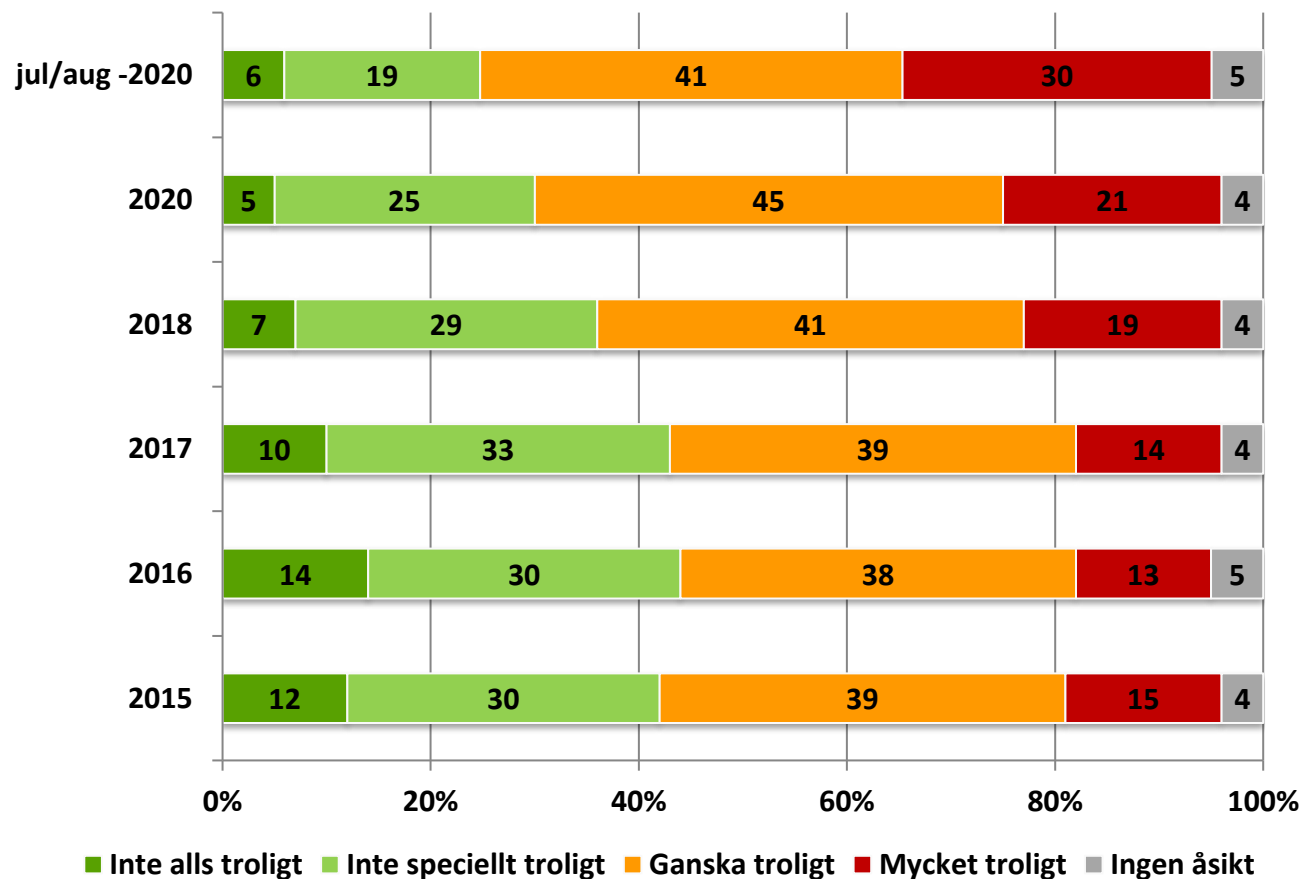
Yngre, 18-29 år, tror i högre grad att det blir bättre, 26%, främst jämfört med personer i åldersintervallet 65-74 år där motsvarande siffra är 10%.

Hur troligt tror du det är att nedan uppräknade händelser kommer att inträffa i Sverige under de närmaste fem åren?

Fler bedömer det som troligt att en ny omfattande epidemi kan inträffa under kommande fem år, 64% jämfört med 39% i feb/mars.

Propaganda/falsk information från främmande stat

Majoriteten:

71% tror att Sverige kommer att utsättas för propaganda från främmande stat inom de närmaste fem åren.

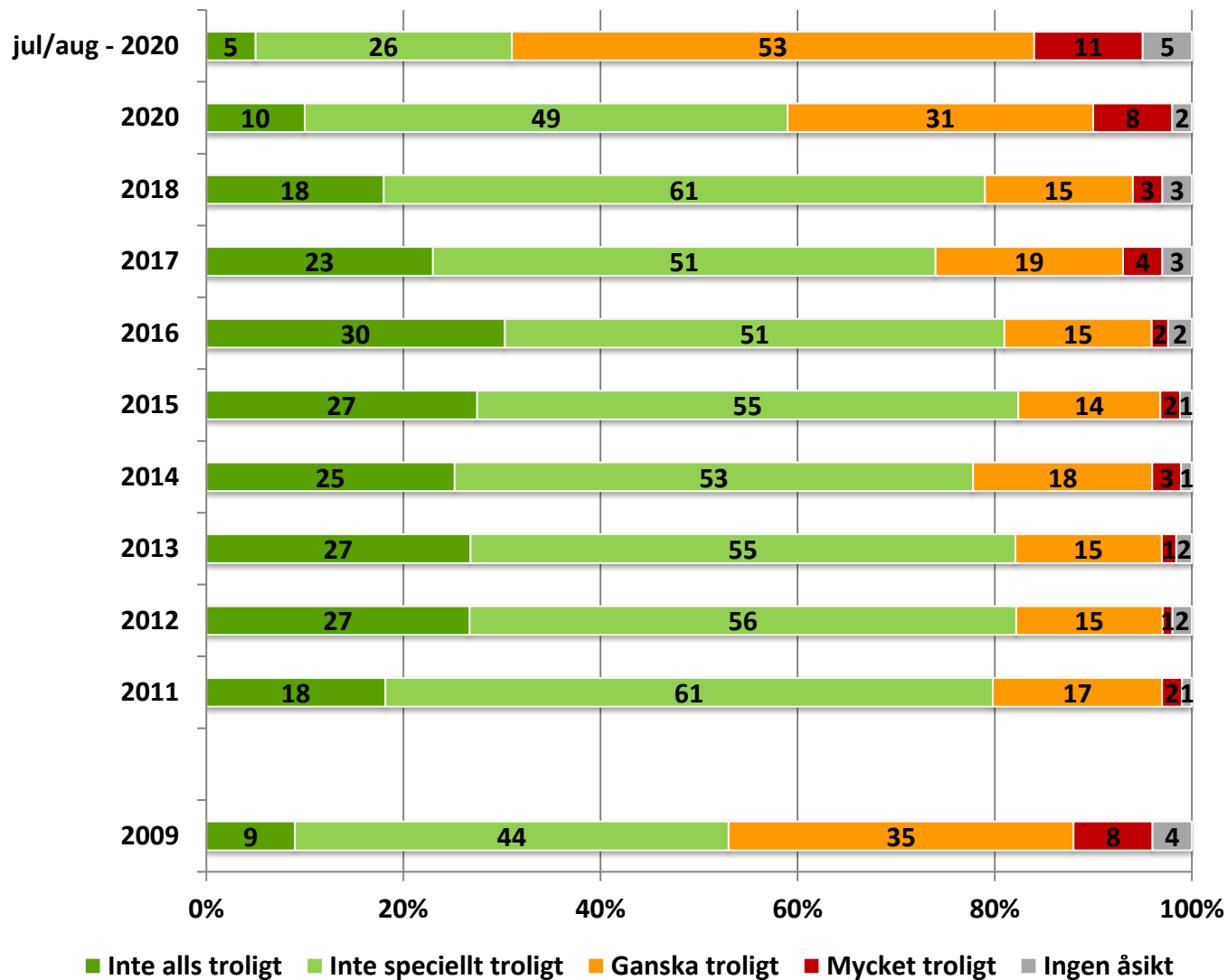
Signifikanta skillnader:

Män tror i högre grad att Sverige kommer att utsättas för propaganda från främmande stat, 75% jämfört med 66% för kvinnor. Kvinnor har i större utsträckning inte någon åsikt, 7% jämfört med 2% för män.

Unga i åldersintervallet 18-29 år tror i större utsträckning att det inte är troligt att vi kommer att utsättas för propaganda från främmande stat, 33%.

Personer med gymnasieutbildning som högsta avslutade utbildning tycker i mindre utsträckning att det är troligt att Sverige kommer att utsättas för propaganda från främmande stat, 66%.

Omfattande epidemi

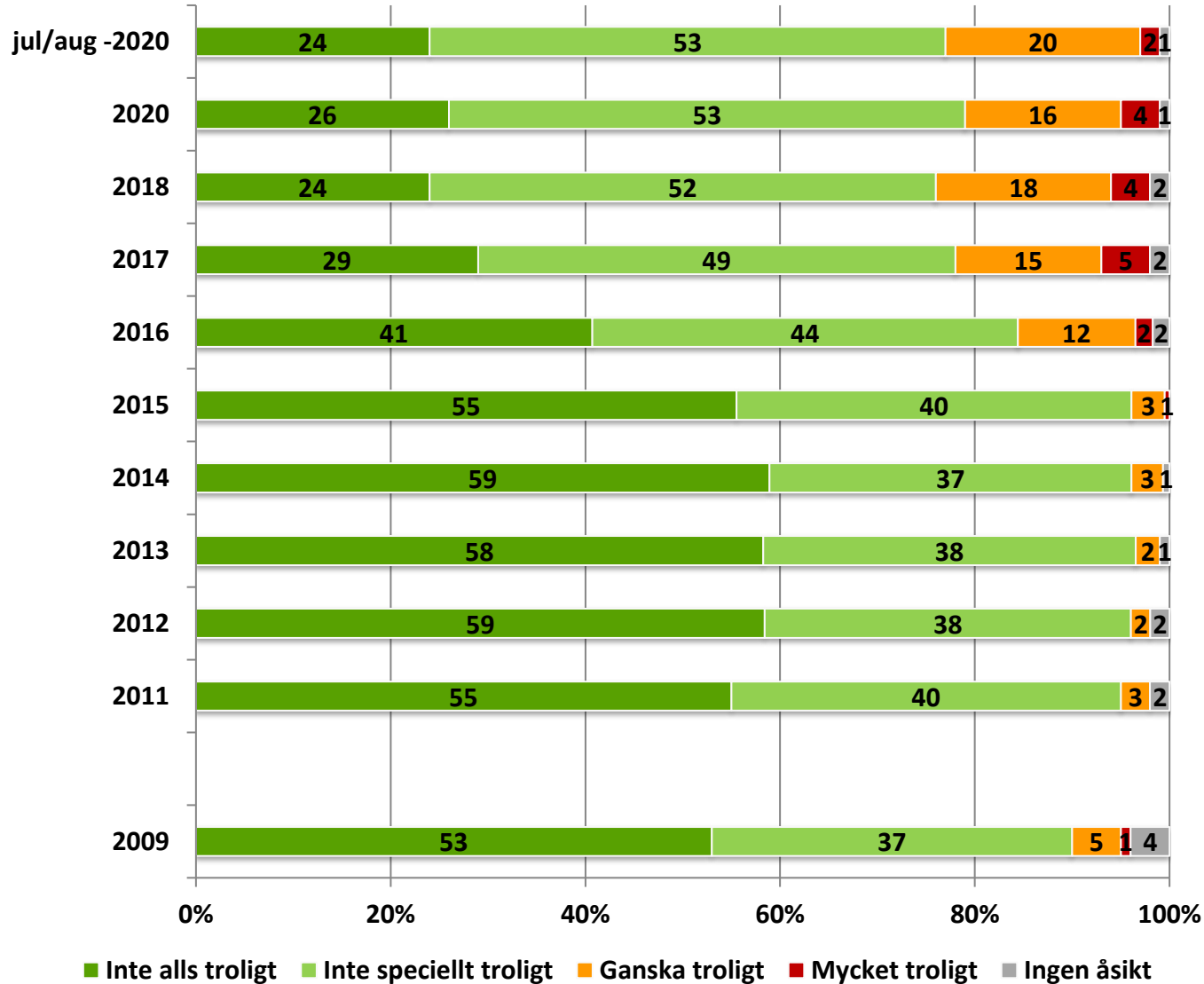
Majoriteten:

64% anser att det är troligt att en omfattande epidemi kommer att drabba Sverige de närmaste fem åren. Det är en markant ökning jämfört med senaste mätningen, där motsvarande siffra är 39%.

Signifikanta skillnader:

Det är fler män som tror att en omfattande epidemi inte kommer att inträffa, 35% jämfört med 27% för kvinnor.

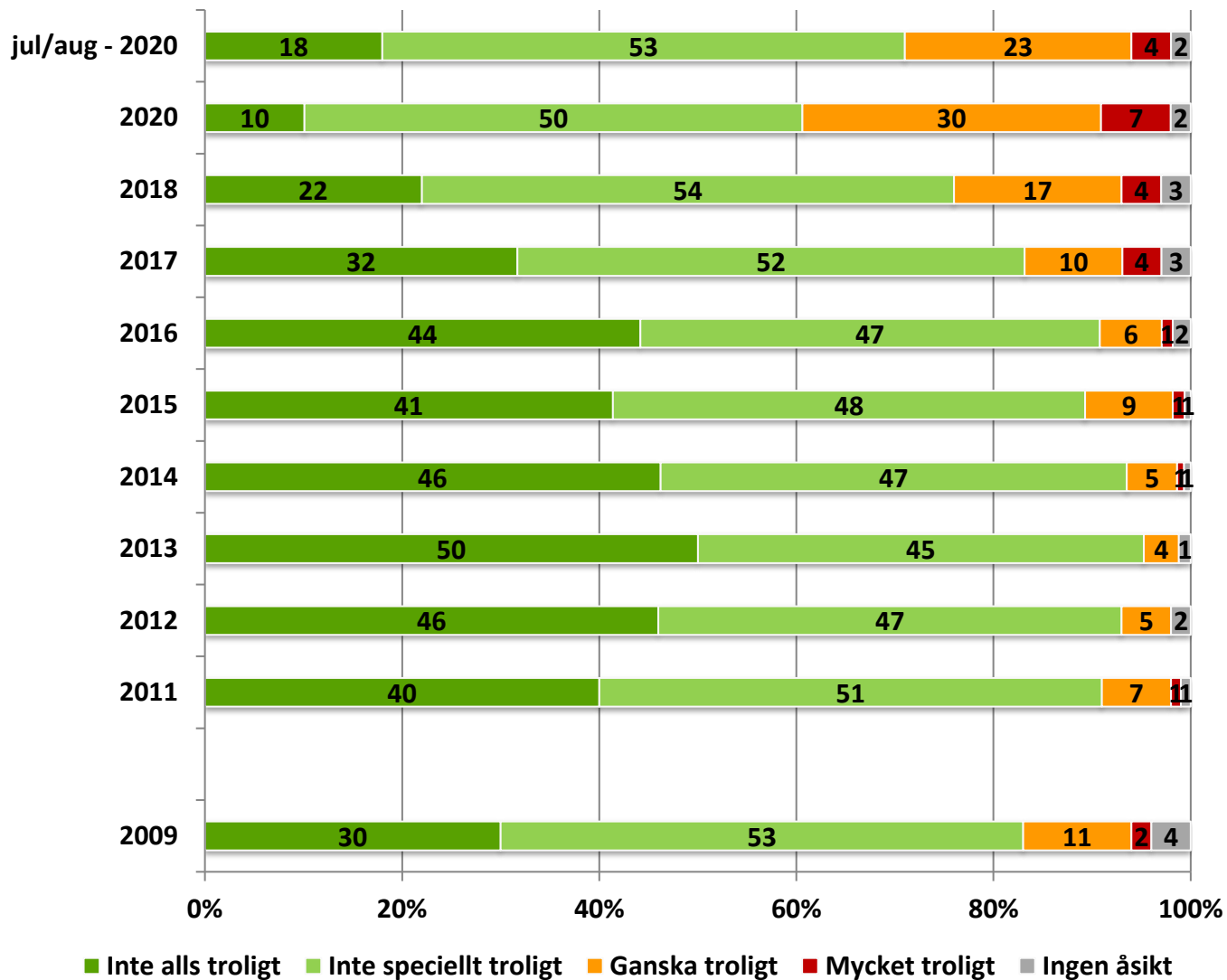
Dricksvattenbrist

Majoriteten:

77% tror inte att dricksvattenbrist kommer att inträffa i Sverige de närmaste fem åren.

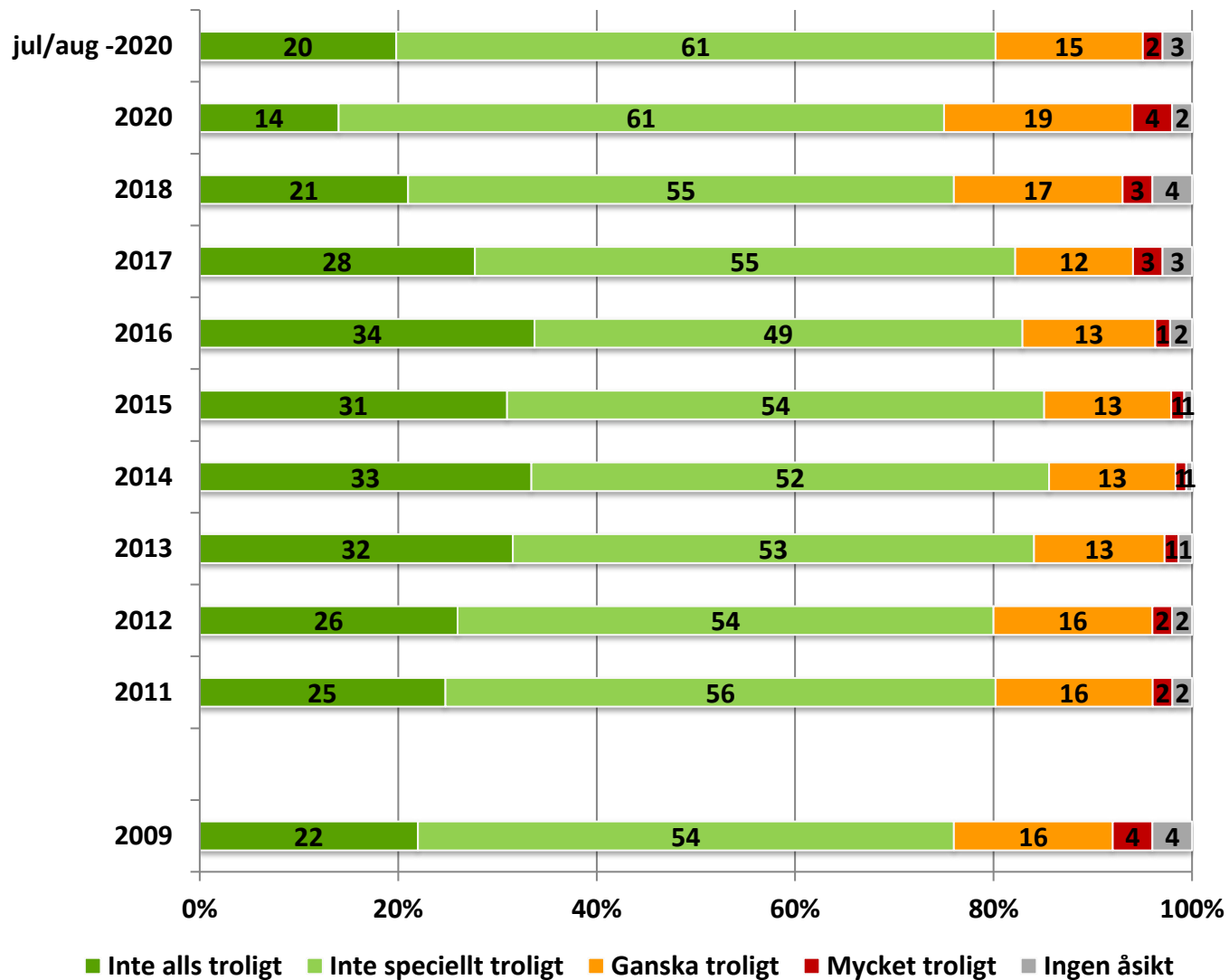
Brist på läkemedel

Majoriteten:

71% tror inte att det blir brist på läkemedel de närmaste fem åren.

Drivmedelsbrist

Majoriteten:

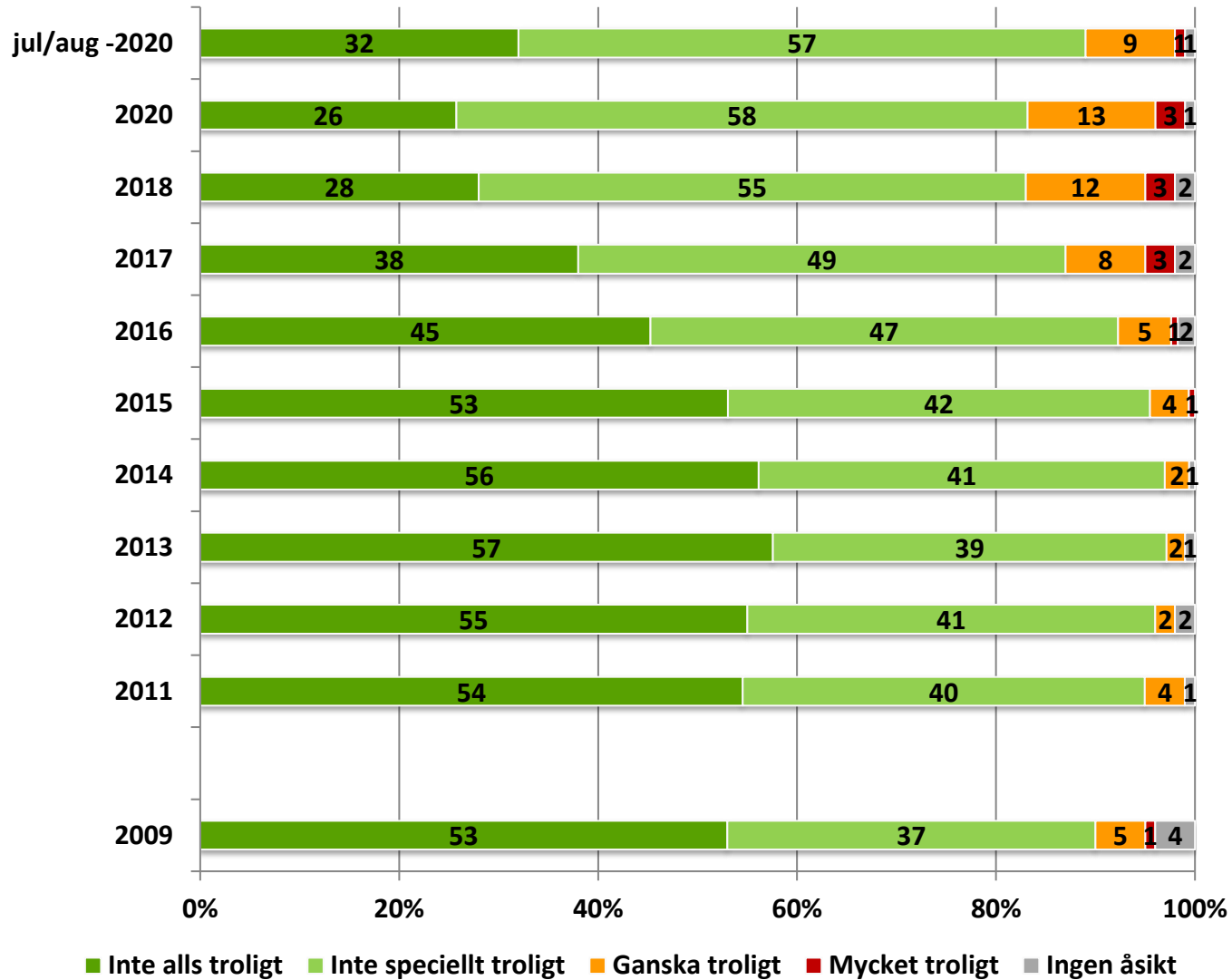
81% tror inte att drivmedelsbrist är ett troligt scenario i Sverige de närmaste fem åren.

Signifikanta skillnader:

Det är färre i åldersgruppen 30-49 år som tror att en omfattande pandemi är sannolikt inom fem år, 11 %.

Livsmedelsbrist

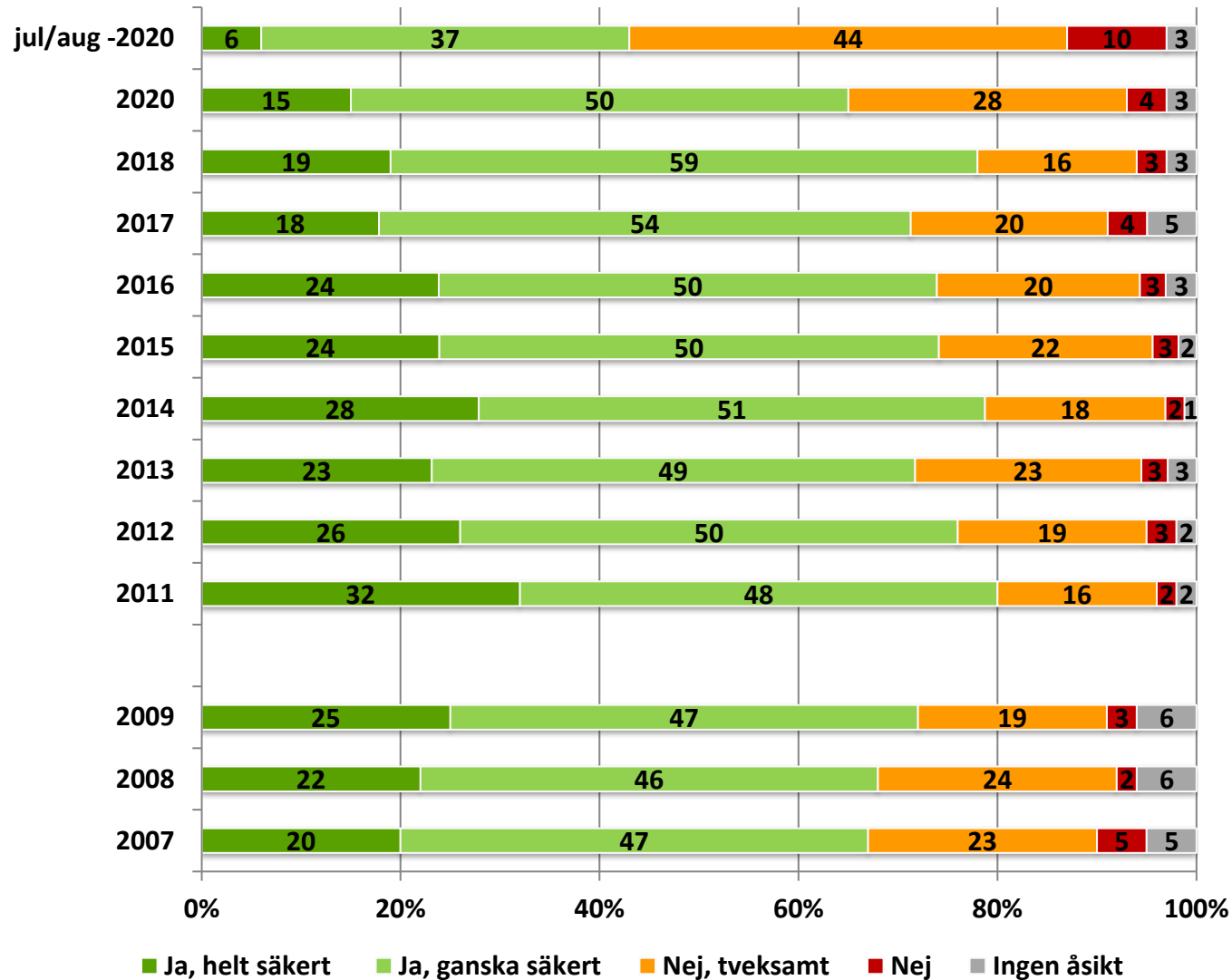
Majoriteten:

89% tror inte att livsmedelsbrist är ett troligt scenario i Sverige de närmaste fem åren.

Signifikanta skillnader:

Det är en större andel bland de yngsta, 18-29 år, som tror att livsmedelsbrist kan inträffa inom fem år - 15%.

Tror du att Sverige skulle få snabb och effektiv hjälp från andra länder om en omfattande epidemi skulle drabba vårt land?

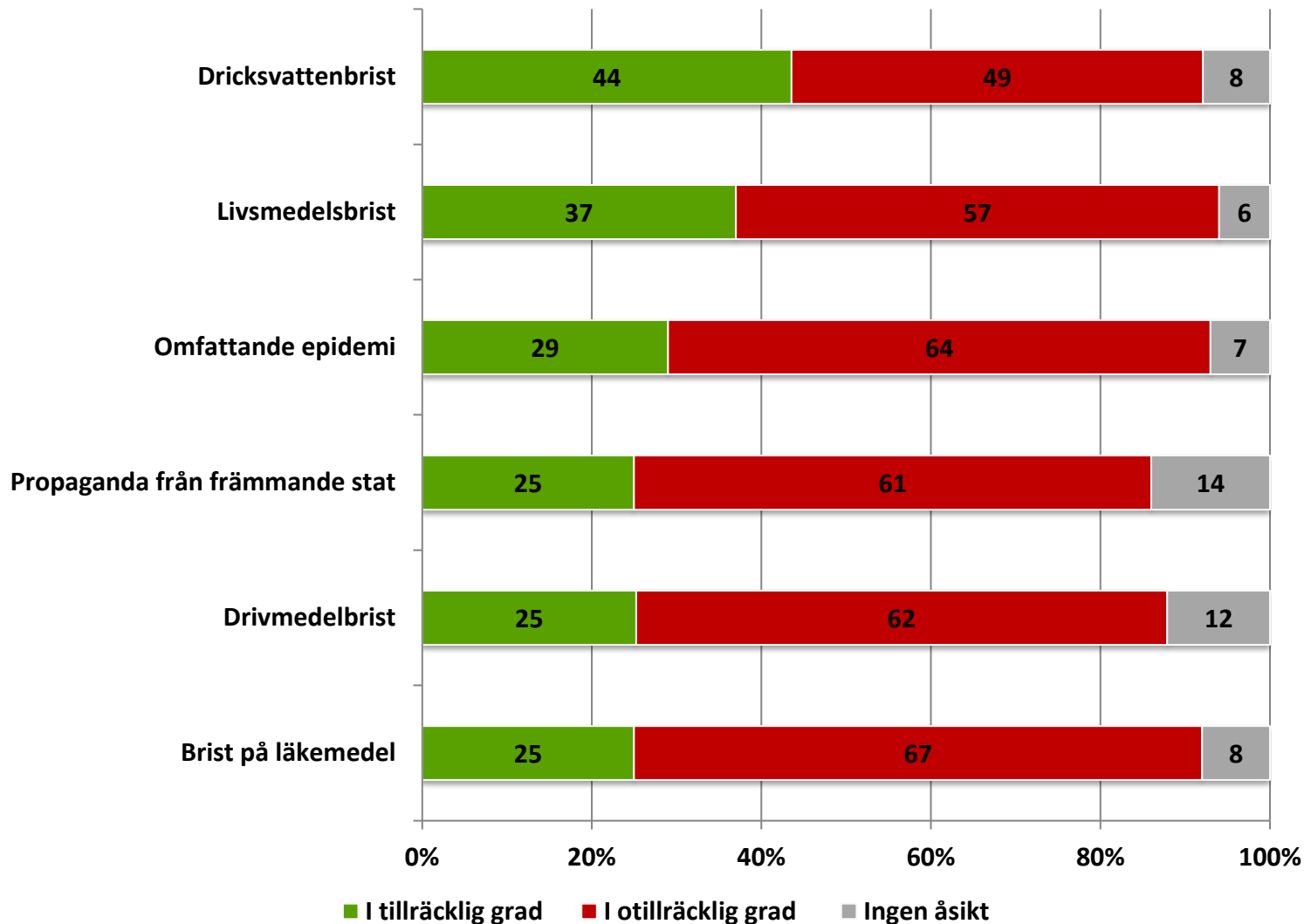

Färre tror på hjälp från andra länder vid en omfattande pandemi

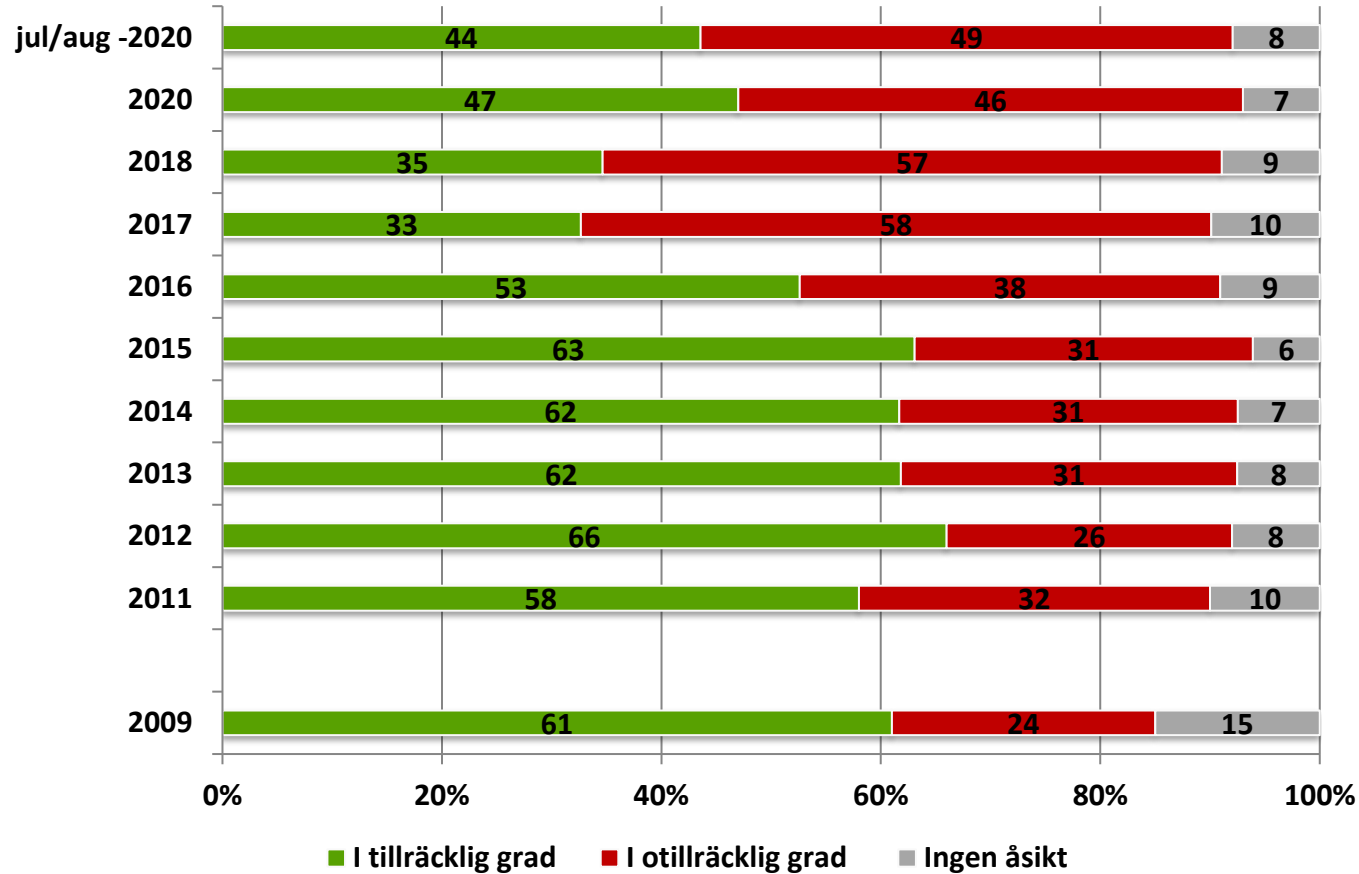
En majoritet, 54%, tror inte på hjälp från andra länder vid en omfattande epidemi, vilket visar på att opinionen svängt sedan början av året.

I mätningen som gjordes i feb/mars trodde 65% att Sverige skulle få snabb och effektiv hjälp från andra länder.

I vilken grad tror du att det finns beredskap i Sverige att hantera och möta följande hot och kriser om sådana skulle drabba vårt land?

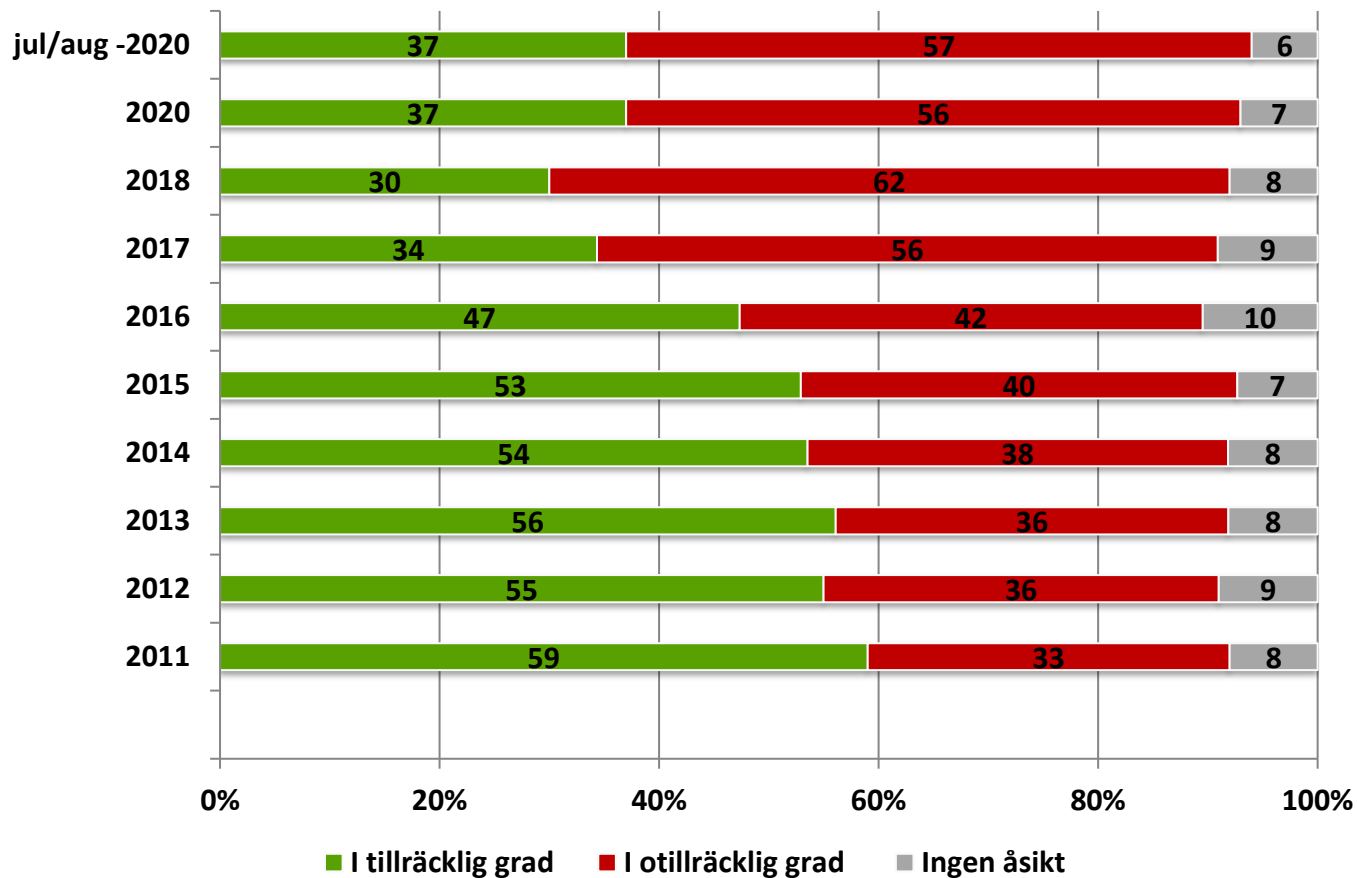
Dricksvattenbrist

Flertalet:

49% tror att vi har otillräcklig beredskap vid dricksvattenbrist.

Livsmedelsbrist

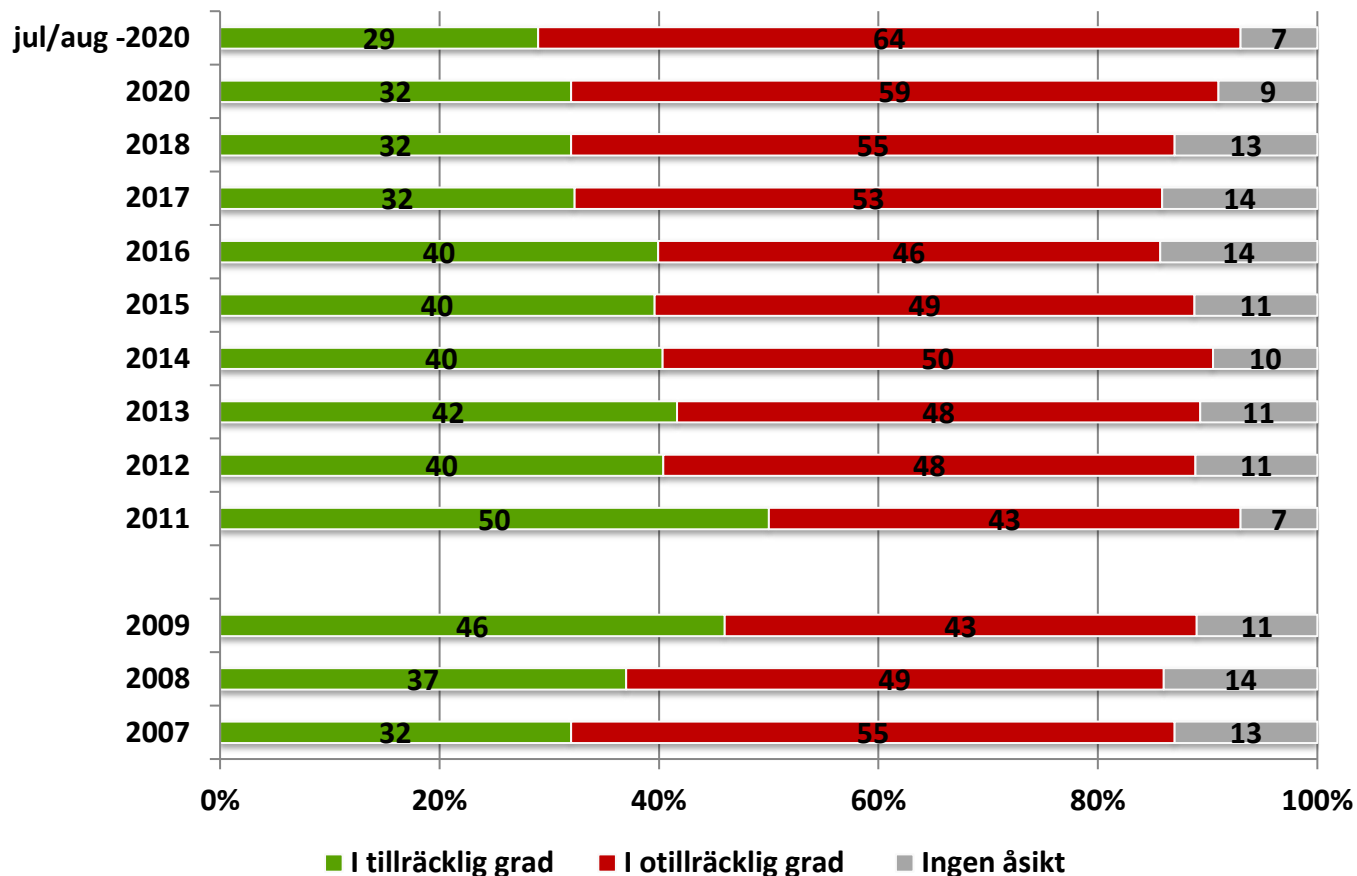
Majoriteten:

57% tror att vi har otillräcklig beredskap vid livsmedelsbrist.

Signifikanta skillnader:

Kvinnor tror i högre grad än män att det finns tillräckligt med beredskap i Sverige vid livsmedelsbrist, 40% jämfört med 33%.

Omfattande epidemi

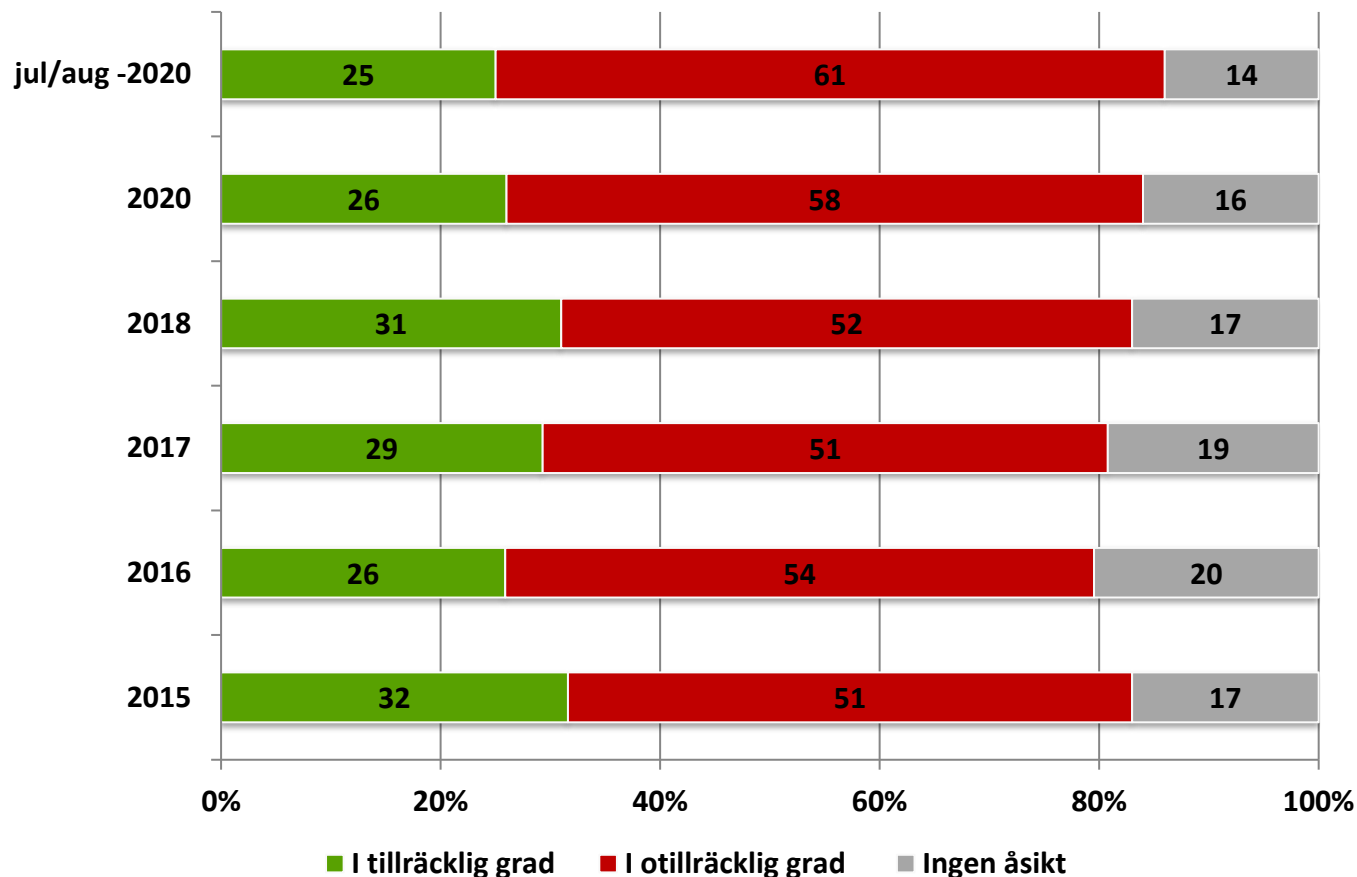

Majoriteten:

64% tror att vi har otillräcklig beredskap om en omfattande epidemi skulle inträffa.

Det är en ökning med 5% jämfört med mätningen som genomfördes i april.

Propaganda/falsk information från främmande stat

Majoriteten:

61% tror att beredskapen är otillräcklig för att kunna hantera och bemöta propaganda från främmande stat.

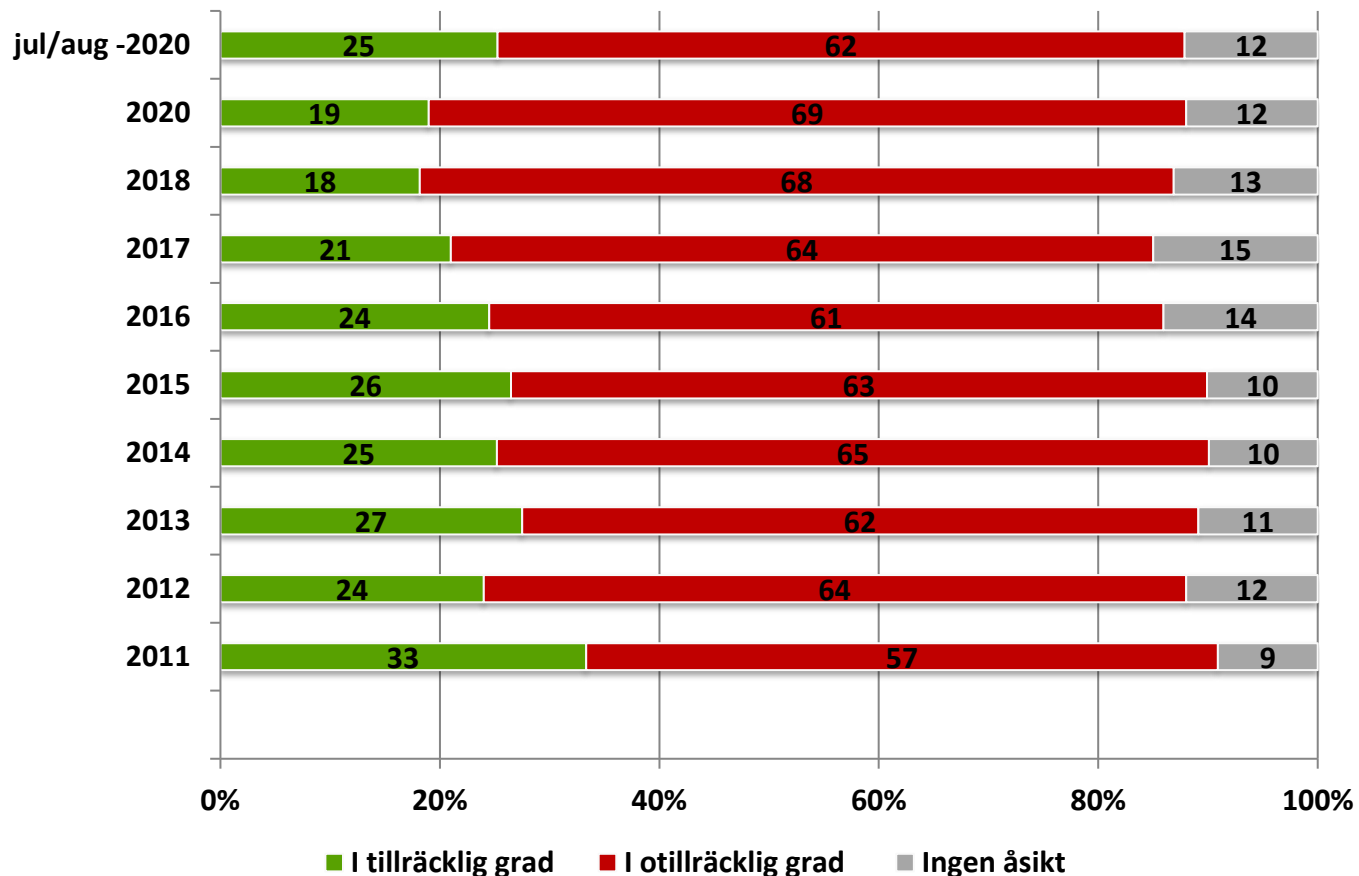
Signifikanta skillnader:

Det är en högre andel män som tror att beredskapen är otillräcklig, 66% jämfört med 56% bland kvinnor.

Det är fler kvinnor som inte har någon åsikt, 18% jämfört med 10% bland män.

Bland de yngsta, 18-29 år, är det färre som tror att beredskapen är otillräcklig, 51%, främst jämfört med 65-74 år där motsvarande siffra är 66%.

Drivmedelsbrist

Majoriteten:

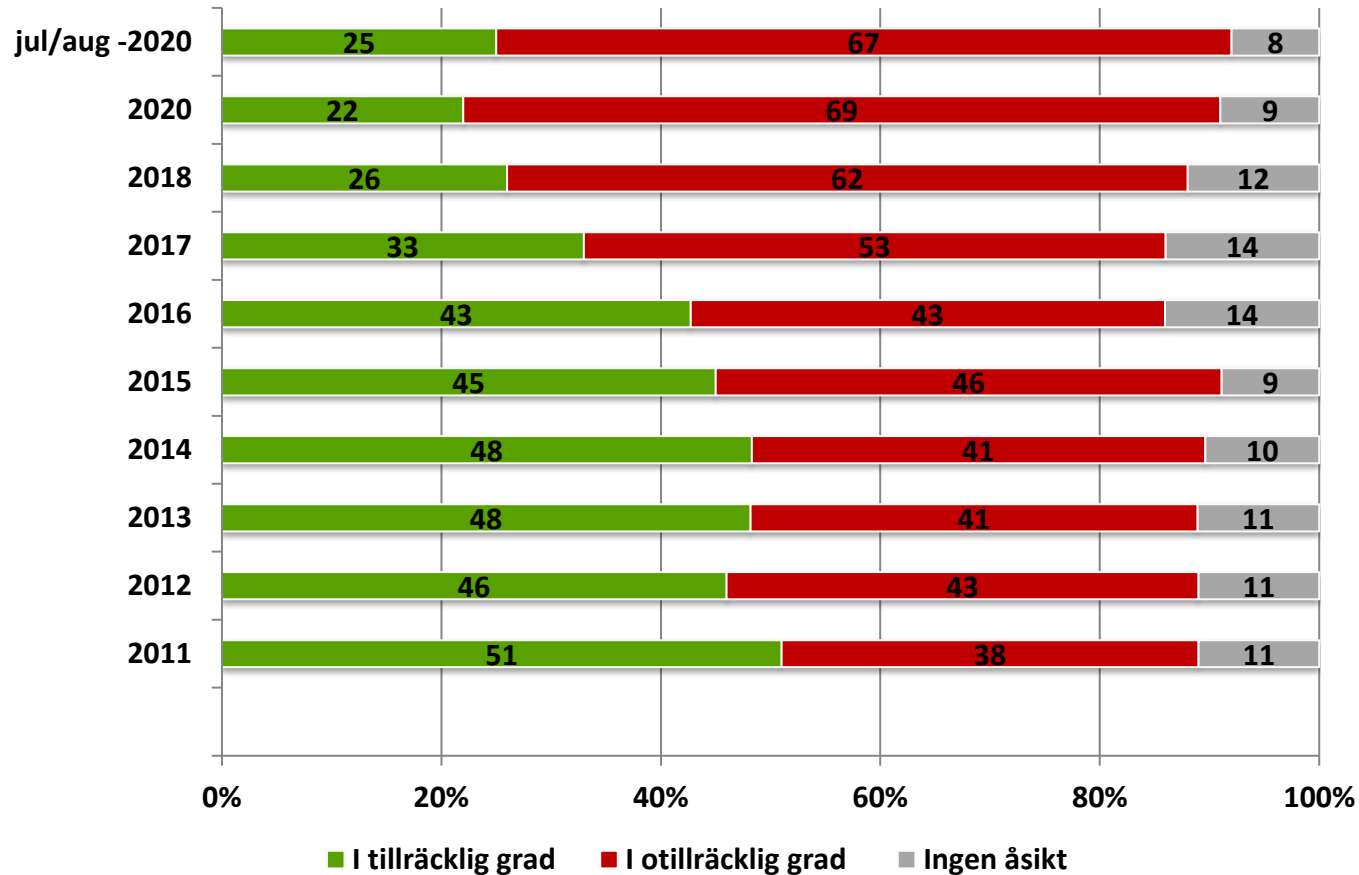
62% tror att vi har otillräcklig beredskap vid drivmedelsbrist.

Signifikanta skillnader:

Resultatet visar ett samband mellan inställning och ålder. Ju äldre desto större andel som tror att beredskapen är otillräcklig. I äldsta åldersgruppen, 65-74 år, tror 77% att beredskapen är otillräcklig i händelse av drivmedelsbrist.

Brist på läkemedel

Majoriteten:

67% tror att vi har otillräcklig beredskap vid läkemedelsbrist.

Signifikanta skillnader:

Resultatet visar ett samband mellan inställning och ålder. Ju äldre desto större andel som tror att beredskapen är otillräcklig. I äldsta åldersgruppen, 65-74 år, tror 75% att beredskapen är otillräcklig i händelse av brist på läkemedel.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

SAMMANFATTNING

---

attityd

SAMMANFATTNING

Så har opinionen svängt / tydligaste svängningarna i opinionen sedan mars 2020:

De tydligaste svängningarna är kopplat till frågorna kring en epidemi:

- ❖ 64 procent, tror att en omfattande epidemi kan drabba Sverige inom fem år. Det är markant fler än i mätningen som genomfördes i feb/mars, då motsvarande siffra var 39 procent.
- ❖ Uppfattningen om andra länders solidaritet med Sverige vid olika krisscenarion visar på avtagande tilltro generellt och särskilt om landet skulle drabbas av en omfattande epidemi. 43 procent, tror på hjälp från andra länder vid en omfattande epidemi. Motsvarande siffra i feb/mars visade 65 procent.
- ❖ 71 procent upplever Sverige som sårbart för propaganda från främmande stat, vilket är en ökning jämfört med resultatet från mätningen i början av året som visade 66 procent.

Sverige – fortsatt ett bra land att leva i

- ❖ 91 procent tycker att Sverige är ett bra land att leva i (feb/mars -2020: 94 procent).
- ❖ Flertalet, 46 procent, tror att Sverige om fem år kommer att vara ungefär som idag (feb/mars 2020: 41%). 38 procent tror att Sverige kommer att vara ett sämre land att leva i om fem år, vilket är något färre jämfört med mätningen i början av året (feb/mars -2020: 44 procent).

SAMMANFATTNING

Bättre rustade inför framtiden?

Resultatet visar tendenser på att Sverige uppfattas stå bättre rustade i framtiden:

- ❖ Färre, 27 procent, tror att det kan bli brist på läkemedel under kommande fem år (feb/mars -2020: 37 procent).
- ❖ Färre, 10 procent, tror att det kan bli brist på livsmedel under kommande fem år (feb/mars -2020: 16 procent).

Små skillnader i opinionen kring Sveriges beredskap

Resultatet visar inga stora skillnader när det gäller uppfattningen om Sveriges beredskap i händelse av olika krisscenarion, några exempel:

- ❖ Andelen som bedömer Sveriges beredskap som otillräcklig vid en omfattande epidemi har ökat, 64 procent jämfört med 59 procent i feb/mars.
- ❖ Andelen som bedömer att Sveriges beredskap är otillräcklig för att hantera eller möta en kris orsakad av dricksvattenbrist har ökat från 46 procent till 49 procent.
- ❖ Vid brist på drivmedel är tendensen i opinionen den motsatta. 25 procent bedömer beredskapen som tillräcklig. Motsvarande siffra i feb/mars var 19 procent.

LINN NILSSON

Projektledare

 054 777 06 06 | 0702 18 84 41

 linn@attitydikalstad.se

 www.attitydikalstad.se

MSB1539 – augusti 2020
ISBN

attityd